

Nagybörzsöny, Szent István-templom

2015. november 10. 11:49

A Dunakanyar legszebb Árpád-kori temploma

A Börzsöny nyugati szélén fekvő, nagymúltú, egykori bányaváros, Nagyborzsöny határában áll hazánk egyik legszebb épen maradt román stílusú, Árpád-kori temploma, a Szent István-templom. A kökerítéssel körülvett ódon hangulatú épület a magyar építészettörténet egyik gyöngyszeme. A templom története

A ma már csak pár száz lakosú, álmos kis település a középkorban nagy jelentőséggel bírt, köszönhetően vas-, réz-, és aranybányáinak. Az 1439-ben már **bányavárosi** rangra emelkedett **Nagyborzsönybe** száz bányászokat telepítettek be, az aranykor a török hódoltságig tartott, de a bányák csak a XVIII. század közepén merültek ki.

A falu négy templommal is büszkélkedhet. A legrégebbi a község nyugati szélén épült **Szent István-templom**. A kicsiny épületet a falu magyar lakosai építették a XIII. században, **kökerítéssel** csak később 1632-ben vették körül. A hajdanán plébániatemplomként szolgáló épülettől a német telepések által használt ún. **Bányásztemplom** fokozatosan átvette az egyházi szolgálatot, így a XVII. századtól a **Szent István-templom** kápolnaként szolgálta a körülötte létrejött temetőt. A századok során a templom többször cserélt gazdát a protestáns és a katolikus egyház között, ma **római katolikus**, rendszeres istentisztelet már nem tartanak itt, de esküvők kedvelt helyszíne. Minden évben itt tartják a hagyományos Vadásznapon **Szent Hubertus** miséjét. **A templom látogatása**

A kis templom meglepő módon, viszonylag sértetlenül vészelte át az évszázadokat, még a törökök sem bántották, sőt megtűrték a vallás gyakorlását. Szerencsére a későbbi időkben sem alakították át az épületet, így szinte változatlan formában őrzi **román** stílusát. Kör alakú **kőfal** veszi körül, mely 1632-ben épült. A kökerítésen belül, a templom körül egykor **temető** volt, ahol a halottakat a keresztény előírások szerint kelet-nyugati irányban temették el.

Az akkori szokásoknak megfelelően **keletelt**, vöröses-szürke kváderkövekből falazott kis templom félkörívű szentélyfala támaszkodik a magasabb, háromszögű oromzatban végződő hajóhoz. A hajó nyugati végéhez később hozzáépített **toronyot** román stílusú ikerablakok törik át. A szentély külső falát ívsoros kőpárkány zárja le, melyet **faragott emberfejek** díszítenek. A legenda szerint az építők a tatárjáráskor itt legyőzött pogányok arcvonásait örökítették meg.

A déli homlokzatot félköríves, román kori ablakok törik át, és ugyanebből az időből származik a szintén félköríves bejárat is. A templom belseje teljesen egyszerű, a dísztelen belső térben középkori hangulatú félhomály fogad. A falakon még halványan láthatók eredeti **freskómaradványok**, felszentelési kereszttek. A kis szentélyt negyedgömböt formázó boltozat fedi. Az északi falon helyezték el a bányásztemplom régi, 1700 körül készült **oltárképét**. **Gyakorlati tudnivalók**

Megközelítés: A templom Nagyborzsöny nyugati szélén áll, a Letkés és Vámosmikola közti országútról induló nagyborzsönyi bekötőút déli oldalán. Előtte parkoló.

Nyitva tartás: a templom bejelentkezéssel látogatható.

Telefon: Gyócsiné Kólig Éva, 06/30-494-84-28

Belépő: 200 Ft

<http://www.nagyborzsony.hu>

<http://kirandulastippek.hu/news/article/nagyborzsony-szent-istvan-templom>